

Die boekenlijst is misdadig, fuck de canon

Lezen is vrijheid, betoogt *Christiaan Weijts*. Voor wie hem had gemist: hier nogmaals de column van donderdag.

18 januari 2016

Foto iStock, beeldbewerking Fotodienst NRC

Een gymnasiumleerling liet me een lijst zien waarop de school boeken suggereerde. Ik schrok me kapot. Tachtig procent ervan kon je voorgoed bij de boekenkasten weggagen. Elegast, Vondel, Hooft, Bilderdijk... 'We moeten uit elke periode wat lezen', verklaarde hij beteuterd. Ik was halverwege de lijst aangekomen: Lodewijk Van Deysel, Marcellus Emants en

natuurlijk *Max Havelaar*... Altijd weer Havelaar, die afgrijselijke monumentale baksteen, effectief moordwapen voor elk sluimerend vonkje literaire interesse. 'Dit is misdadig', zei ik. 'Die docent moet naar een strafkamp!'

Onlangs legde een onderzoekster in het radioprogramma *De taalstaat* uit waarom jongeren geen langere teksten meer kunnen lezen. Natuurlijk, tablets, televisie, smartphones en games, maar nieuw onderzoek liet zien dat veel kinderen vanaf groep 6 een weerzin tegen lezen ontwikkelen omdat ze boeken krijgen die te moeilijk zijn of niet bij hun beleving aansluiten. Daardoor ontwikkelen ze een angst voor het lezen.

Dat is precies wat deze gymnasiumlijst doet. Ze sleept scholieren langs verstofte monumenten, vergeelde murmelaars van vroeger die in maffe kamertjes hun belegen aftrefantasietjes neerpenden. Ik hoor maar al te vaak over basisschoolleerlingen die nog gretig in hun Thea Beckmans en Tonke Dragts verdwijnen en dan ineens met lezen stoppen op de middelbare school. De helft van alle tieners leest niet voor zijn plezier.

Daarom moeten die docenten op strafkamp, waar ze leren: Fuck de literaire canon. Geef ze *Gimmick!*, *Tirza*, *Joe Speedboot*. Geef ze *Giph* of *De helaasheid der dingen*.

Herman Brusselmans zei laatst dat scholieren via hem komen tot de 'hogere' literatuur. Hij overbrugt dat gat door te bewijzen dat literatuur niet saai en somber is. Jonge kinderen die niet uit zichzelf graag lezen help je door ze boeken te geven over auto's, prinsessen, Donald Duck. Is het zo ingewikkeld om te bedenken dat pubers niet zo bijster geïnteresseerd zijn in het regentschap Lebak in de negentiende eeuw?

Er zijn zo veel geweldige boeken geschreven – ook door jongere generaties tjokvol talent. Het ontbreekt alleen aan de juiste gidsen. Maar met moderne technologie moet het een eitje zijn om de juiste lezers aan de juiste boeken te koppelen? 2016, Jaar van het Boek. Laat dit het jaar van het levende boek worden, waarin jongeren elkaar via apps of webportals hun opwindendste boeken aanraden. Fuck de canon. Lezen is vrijheid, avontuur. Geen enkel

boek is geschreven om als afschrikwekkend museumstuk te eindigen dat genot doet omslaan in angst en weerzin.